

Республика Татарстан
СОВЕТ МУРТЫШ-ТАМАКСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
САРМАНОВСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА

ул. Советская, д. 47, с. Муртыш-Тамак
423358
Телефон: 4-52-05

Татарстан Республикасы
САРМАН
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
МОРТЫШТАМАК АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ

Совет урамы, 47 йорт, Муртыштамак авылы,
423358
Телефон: 4- 52-05

КАРАР
№ 8

21.09.2020

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Муртыштамак авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенен жирле бюджеты акчасы исәбеннән инвестиция проектлары буенча муниципаль гарантияләр бирү тәртибен раслау турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, «Россия Федерациясендә капитал салулар рәвешендә гамәлгә ашырыла торган инвестиция эшчәнлегенә турында» 1999 елның 25 февралендәге 39-ФЗ номерлы Федераль законның 19 статьясындагы 2 пункты нигезендә Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Муртыштамак авыл жирлеген Советы карар итте:

1. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Муртыштамак авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенен жирле бюджеты акчалары исәбеннән инвестиция проектлары буенча муниципаль гарантияләр бирү тәртибен расларга (1 нче кушымта).

2. Әлеген карарны «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында» (PRAVO TATARSTAN.RU) һәм «Интернет» мәгълүмат - телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Муртыштамак авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенен рәсми сайтында урнаштырырга.

3. Әлеген карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

Муртыштамак авыл жирлеген
Советы Рәисе



И.Н.Һадиуллин

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы «Мортыштамак авыл жирлеге»
муниципаль берәмлегенәң жирле бюджеты акчалары исәбеннән инвестиция проектлары
буенча муниципаль гарантияләрне бирү
ТӘРТИБЕ

I. Гомуми нигезләмәләр

1.1 Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Мортыштамак авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенәң жирле бюджеты акчалары исәбеннән инвестиция проектлары буенча муниципаль гарантияләрне (алга таба - Тәртип) бирүнең әлеге тәртибе принципалның бенефициар (төп йөкләмә) каршындагы йөкләмәләрен тиешенчә үтәүне тәмин итә торган муниципаль гарантияләрне бирү механизмын билгели.

1.2. Әлеге Тәртип максатларында түбәндәге төшенчәләр һәм терминнар кулланыла:

Бенефициар-файдасына муниципаль гарантия бирелгән зат;

Гарант - Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Мортыштамак авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге (алга таба - муниципаль берәмлек), аның исемнән Сарман муниципаль районының Мортыштамак авыл жирлеге башкарма комитеты (алга таба - башкарма комитет) чыгыш ясы;

Гарантия очрагы-принципалның бенефициар алдындагы бурычларын үтәмәү яки тиешенчә үтәмәү факты;

Муниципаль гарантия- муниципаль берәмлек (гарант) гарантиядә каралган вакыйга (гарантияле очрак) барлыкка килгәндә аның файдасына гарантия (бенефициар) бирелгән затка муниципаль берәмлек бюджеты акчалары исәбеннән акчалата сумманы, гарант биргән шартлар нигезендә, аның язма таләбе буенча бенефициар алдындагы йөкләмәләрен үтәгән өчен өченчә зат (принципал) тарафыннан җавап бирергә тиеш булган бурыч йөкләмәләре төре;

Принципал - бенефициар алдында йөкләмәсе булган һәм инвестиция буенча Совет (алга таба - Инвестицияләр буенча совет) тарафыннан муниципаль гарантияләр рәвешендә муниципаль ярдәм билгеләнгән инвестиция проекты муниципаль берәмлегенәң инвестиция проектлары реестрына кертелгән инвестор булган зат;

Регресс таләбе-гарантның муниципаль гарантия буенча бенефициарга гарант тарафыннан түләнгән суммаларны каплау турындагы принципалга карата таләбе хокукы.

1.3. Муниципаль гарантияләр принципалларга конкурс нигезендә бирелә. Конкурсны Башкарма комитет оештыра.

1.4. Конкурсны үткөрү турындагы карар Башкарма комитет карары белән рәсмиләштерелә, ул Башкарма комитет эше Регламентында билгеләнгән тәртиптә эзерләнә. Конкурсны үткөрү турындагы карарда конкурсны үткөрү датасы, конкурста катнашу турында гаризалар кабул итүнең башлануы һәм тәмамлануы билгеләнә.

1.5. Башкарма комитет конкурс үткәрелә башлаганчы кимендә 30 көн алдан Сарман муниципаль районының рәсми сайтында "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә конкурс уздыру турында мәгълүмат урнаштыра. Конкурс көнендә инвестицияләр буенча Совет утырышы билгеләнә. Мәгълүмати хәбәрнамәдә конкурста катнашу турында гаризаларны кабул итүнең вакыты, датасы һәм тәмамлану датасы, конкурс урыны һәм формасы, аны уздыру тәртибе турында, шул исәптән конкурста катнашуны рәсмиләштерү турында, конкурста жиңүче затны билгеләү турында, конкурста катнашу өчен кирәкле документлар исемлеге, муниципаль гарантия бирү турында

шартнамә төзү срогы турында белешмәләр бар.

1.6. Муниципаль гарантияләр чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында муниципаль берәмлек Советы карарында күрсәтелгән гарантияләрнең гомуми суммасы чикләрендә бирелә.

1.7. Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль гарантияләрнең фаразлана торган суммасы, шулай ук муниципаль гарантияләр программасы, чираттагы финанс елына һәм план чорына шәһәр бюджеты турында муниципаль берәмлек Советы карарына кушымта булып торучы, башкарма комитет тарафыннан муниципаль берәмлекнең социаль-иқтисадый үсеш фаразын эшләү һәм чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль берәмлек бюджеты проектын төзү турында башкарма комитет билгеләгән срокларда финанс органына бирелә.

1.8. Муниципаль гарантияләр принципалга регресс таләбе хокукы белән бирелгән муниципаль гарантия суммасыннан кимендә 100% күләмендә йөкләмәләрне (залог, поручительлек) үтәүне тәмин итү шарты белән бирелә.

1.9. Залог предметы төрле мөлкәт, шул исәптән әйберләр һәм мөлкәт хокуклары (таләпләр), әйләнештән алынган мөлкәттән, принципалның шәхесе белән аерылгысыз бәйлә таләпләреннән, аерым алганда, тормышка яки сәламәтлегенә китерелгән зыянны каплау турындагы таләпләрдән һәм башка затка закон белән тыелган башка хокуклардан тыш була ала.

1.10. Муниципаль гарантия алуға дөгъва итүче затның, чиста активлар күләме муниципаль гарантиянең өч тапкыр күләменнән ким булган затларның поручительстволарын үтәүне тәмин итү сыйфатында кабул итү рөхсәт ителми.

II. Муниципаль гарантияләрне бирү шартлары һәм тәртибе

2.1. Муниципаль гарантияләрне бирү түбәндәге шартларны үтәгәндә гамәлгә ашырыла (Россия Федерациясе Бюджет кодексында башкача каралмаган булса):

принципалның финанс хәле канәгатьләнерлек булган очракта;

муниципаль гарантияне Россия Федерациясе Бюджет кодексының 115_3 маддәсенә һәм Россия Федерациясе граждан законнарының тиешле таләпләргә туры китереп бирү датасына кадәр, өченче зат тарафыннан йөкләмәләрне үтәүне тәмин итү принципалга карата гарантның тулы күләмдә яисә гарантиянең нинди дә булса өлешендә үтәлүгә бәйлә рәвештә барлыкка килә торган принципалга карата регресс таләбен канәгатьләндерү буенча принципалның бирүе;

принципалның, аның поручительләренең (гарантларының) муниципаль берәмлек алдындагы акчалата йөкләмәләр буенча срогы чыккан (жайга салынмаган) бурычы, салымнар һәм жыемнар турында Россия Федерациясе законнары нигезендә түләнергә тиешле салымнар, жыемнар, иминият кертемнәре, пенялар, штрафлар, процентлар түләү буенча бурычлары үтәлмәгән, шулай ук гавами-хокукый берәмлек булып торучы принципалның муниципаль гарантия буенча муниципаль берәмлек файдасына элек бирелгән муниципаль гарантия буенча муниципаль гарантия буенча вакытыннан алда (жайга салынмаган) бурычы булмау;

принципал үзгәртеп кору яки бетерү процессында тормаса, принципалга карата тотрыксызлык (банкротлык) турында эш кузгатылмаса.

2.2. Конкурста катнашу өчен принципал Башкарма комитетка муниципаль гарантияләр рәвешендә муниципаль ярдәм күрсәтүгә конкурста катнашу турында Башкарма комитет житәкчесе исеменә ирекле язма рәвештә гариза (алга таба - Гариза) бирә, түбәндәге документлар белән:

2.2.1. Учредитель документларының күчермэләре (юридик затлар булган принципаллар өчен барлык үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән устав яки учредитель шартнамәсе). Физик затны индивидуаль эшмәкәр буларак дәүләт теркәвенә алу турында таныклык күчермәсе (индивидуаль эшмәкәр булып торучы принципаллар өчен);

2.2.2. Бюджетларның барлык дәрәжәләренә салымнар һәм жыемнар буенча бурыч торышы турында салым органы белешмәсе, Россия Федерациясе Пенсия фондының иминият кертемнәре буенча бурыч торышы турында территориаль органы белешмәсе, Россия Федерациясе Социаль иминият фондының иминият кертемнәре буенча бурыч торышы турында территориаль органы белешмәсе, муниципаль гарантия бирү турында гариза бирелгән көнгә кадәр 30 көннән дә иртәрәк түгел;

2.2.3. Агымдагы чорга житәкче вәкаләтләрен раслый торган документ күчермәсе (белешмә, беркетмә, беркетмәдән өзөмтә, билгеләү турында боерык һ. б.) (юридик затлар булган принципаллар өчен);

2.2.4. Гарантның принципалга карата регресс таләбен тәмин итүдә файдаланырга тәкъдим ителә торган мөлкәт турында ирекле формада белешмә;

2.2.5. Залог предметы булып торган мөлкәتكә хокуклар турында документлар күчермэләре;

2.2.6. Салым белән тәмин итү объектларын бәйсез бәяләү бәяләмәсе күчермәсе;

2.2.7. Йөкләмәләренә үтәүне тәмин итү буенча документлар (залог турында шартнамә, поручительлек шартнамәсе);

2.2.8. Принципал һәм бенефициар арасындагы шартнамәнең (киләшү) күчермәсе, ул булмаса, муниципаль гарантия бирү шарты белән шартнамә (киләшү) проекты контрагент (заем бирүче) хаты белән бергә шартнамә проектын төзү;

2.2.9. Принципалны гарант тарафыннан барлык чыгымнарны (ләкин принципал йөкләмәләре белән тәмин ителгән суммадан артмаган күләмдә) түләүгә күчерү өчен принципалның барлык счетларыннан акцепт төшереп калдыруга хәл итү принципалның имзасы һәм принципал мөһере белән расланган муниципаль гарантия бирү буенча гарантның барлык чыгымнарына рөхсәт.

2.3. Салым салуның гомуми системасын кулланганда документлар:

1) бухгалтерлык балансы (ОКУД 0710001 формасы буенча);

2) керемнәр һәм чыгымнар турында хисап (ОКУД 0710002 формасы буенча);

3) аңлатма язуы (муниципаль бюджет һәм автоном учреждениеләр өчен "Дәүләт (муниципаль) бюджет һәм автоном учреждениеләрнең еллык, кварталлы бухгалтерлык хисапларын төзү, тапшыру тәртибе турында инструкцияне раслау хакында" ТР Финанс министрлыгы боерыгы нигезендә, башкалар өчен-якынча форма);

4) иң эре дебиторлар һәм кредиторлар (бурычның гомуми суммасыннан 5% тан артык) һәм бурычның килеп чыгу даталарын күрсәтеп, бухгалтерлык балансы буенча дебитор һәм кредитор бурычлары (бурычның һәр төре буенча) расшифровкасы;

5) соңгы ике елда алынган муниципаль берәмлек бюджеты акчаларыннан максатчан файдалану турында мәгълүмат (мондый шартлар булган очракта);

6) принципалның бухгалтерлык хисабының дәрәҗәсе турында аудитор бәяләмәләре (Россия Федерациясе законнары нигезендә ел саен аудитор тикшерүе узарга тиешле юридик затлар өчен).

Документлар агымдагы финанс елының алдагы елына, соңгы хисап чорына һәм алдагы елның шул ук чорына Россия Федерациясе Финанс министрлыгы раслаган формалар буенча бирелә.

2.4. Принципал тарафыннан махсус салым режимын кулланганда документлар:

1) соңгы ике тәмамланган финанс елына салым декларацияләренә (шундыйлар булса) муниципаль гарантия алуга гариза бирелгән көнгә кадәрге күчермэләре.

2.5. Әгәр принципал йөкләмәләрен үтәүне тәмин итү өчен өченче зат поручительлеге булса, өстәмә рәвештә поручительнең язмача раславы, поручительнең әлеге тәртиптә каралган документлары, шулай ук аларны кабул итү турында салым органы тамгалары

белән бухгалтерлык балансының һәм чыгымнар турындагы хисапның күчермәләре (махсус салым режимнарын кулланучы оешмалар өчен поручительнең чиста активларына бәйсез бәя бирү күчермәсе) бирелә.

2.6. Бухгалтерия балансы, керемнәр һәм чыгымнар турында хисап, оешмалар һәм индивидуаль эшмәкәрләр өчен салым салуның гомуми системасын кулланучы салым декларацияләренең күчермәләре федераль салым хезмәтенең территориаль органы кабул итү турында тамга белән бирелә. Бухгалтерлык хисаплылыгын электрон рәвештә тапшырганда, принципал салым органнары тарафыннан бухгалтерлык хисабын электрон имза белән расланган квитанция тапшырырга тиеш. Бухгалтерлык хисаплылыгын почта бүлгеге аша тапшырганда принципал кертемнәрнең күчермәсен күрсәтергә тиеш.

2.7. Юридик зат булган принципал тарафыннан тапшырыла торган документларның күчермәләре житәкче имзасы һәм оешманың мөһере белән раслана. Индивидуаль эшмәкәр булып торучы принципал тарафыннан тапшырыла торган документларның күчермәләре индивидуаль эшмәкәрнең имзасы һәм мөһере (булган очракта) белән раслана.

2.8. Конкурс үткөрү турында мәгълүмати хәбәрнамәдә күрсәтелгән срокта принципал Башкарма комитетка әлегә Тәртипнең II бүлегендәге 2.5-2.18 пунктларында күрсәтелгән документларны кушып гариза бирә. Башкарма комитет гариза терки һәм принципалга кабул ителгән документлар исемлеген, аларны кабул итү датасын, шулай ук документларны кабул иткән затның фамилиясен, исемен, әтисенең исемен һәм вазыйфасын күрсәтеп, расписка бирә.

Конкурс үткөрү турында мәгълүмати хәбәрнамәдә күрсәтелгән срок чыкканнан соң кәргән гаризалар кабул ителми.

2.9. Башкарма комитет гариза кабул итү тәмамланганнан соң 5 эш көне эчендә, әлегә тәртиптә каралган документлар кушып, принципалны әлегә Тәртипнең 2.1 пунктында билгеләнгән таләпләргә туры килү - килмәүгә тикшерүне гамәлгә ашыра, инвестицияләр буенча Совет өчен әлегә таләпләргә туры килү яисә принципалның әлегә таләпләргә туры килмәве турында мәгълүмат әзерли һәм инвестицияләр буенча Совет утырышында карау өчен мәгълүмат һәм документлар тапшыра.

2.10. Принципалның финанс хәлен анализлау, муниципаль гарантия биргәндә тәмин итүнең житәрлек булуын, ышанычлылыгын һәм ликвидлылыгын тикшерү, шулай ук принципалның финанс хәле мониторингы, муниципаль гарантия биргәннән соң бирелгән тәминатның житәрлек булуын, ышанычлылыгын һәм ликвидлылыгын тикшереп тору Россия Федерациясе Бюджет кодексының 115.2 статьясындагы 5 пункты нигезендә жәлеп ителгән агент тарафыннан башкарма комитет актлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

2.11. Инвестицияләр буенча Совет утырышы әлегә Тәртип нигезендә мәгълүмат һәм документлар кәргәннән соң 20 көн эчендә уза.

Муниципаль гарантияләр рәвешендә муниципаль ярдәм күрсәтү (бирүдән баш тарту) турында карар Совет утырышы көнендә кабул ителә.

2.12. Конкурс ике һәм аннан да күбрәк принципал катнашында үткәрелгән дип санала.

2.13. Конкурсның жиңүчесе булып әлегә Тәртип таләпләренә туры килә торган бер генә принципал санала.

2.14. Конкурс нәтижәләре инвестицияләр буенча Совет утырышы беркетмәсендә чагылдырыла, ул рәис яисә аны алмаштыручы зат тарафыннан һәм инвестицияләр буенча Совет секретаре тарафыннан имзаланган.

2.15. Конкурс нәтижәләре турында мәгълүмат Сарман муниципаль районының «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында конкурс нәтижәләрен чыгарганнан соң 2 атна эчендә урнаштырыла.

2.16. Совет кабул иткән карар турында Башкарма комитет принципалга муниципаль ярдәм күрсәтү (бирүдән баш тарту) турында карар кабул ителгәннән соң 5 эш көне эчендә язма (заказлы хат белән, тапшыру турында хәбәрнамә белән яисә шәхсән имза белән) хәбәр итә. Инвестицияләр буенча Совет тарафыннан муниципаль ярдәм күрсәтүдән баш тарту

турында карар кабул ителгән очракта, принципалга муниципаль ярдәм күрсәтүдән баш тарту сәбәпләрен нигезләү кертелә.

2.17. Муниципаль гарантия формасында муниципаль ярдәм күрсәтүдән баш тарту өчен нигезләр булып тора:

- принципалның әлеге Тәртип таләпләренә туры килмәве;

- принципалга муниципаль гарантия бирүнең максатка ярашсызлыгы турында бәяләмә;

2.18. Башкарма комитет инвестицияләр буенча Совет тарафыннан муниципаль гарантияләр рәвешендә муниципаль ярдәм күрсәтү турында карар кабул ителгәннән соң 10 эш көне эчендә Башкарма комитетның муниципаль гарантияләр рәвешендә муниципаль ярдәм күрсәтү турындагы карары проектын эзерли һәм билгеләнгән тәртиптә аны килештерүгә жибәрә.

2.19. Муниципаль гарантия бирү турында шартнамә проекты, залог һәм (яки) поручительлек шартнамәләре проектларын эзерләү һәм гарантия буенча йөкләмәләргә үтәү (өлешчә үтәү) йөзеннән гарант тарафыннан түләнгән суммалар регрессы тәртибендә гарантия мөмкин булган йөкләмәләренә принципал тарафыннан үтәлүен тәмин итү турында Башкарма комитет гамәлгә ашырыла.

2.20. Гарант конкурс жиңүчесе белән гарантия бирү турында, конкурс тәмамланганнан соң һәм беркетмәне рәсмиләштергәннән соң, гарантия буенча йөкләмәләргә үтәүгә (өлешчә үтәүгә) гарант тарафыннан түләнгән суммаларны регресс тәртибендә гарантия кайтару буенча аның мөмкин булган йөкләмәләрен үтәүне тәмин итү турында шартнамә төзи.

2.21. Муниципаль гарантия бирү турындагы шартнамәне вакытыннан алда туктату өчен түбәндәге очраклар нигез булып тора:

- бүлп бирелгән бюджет акчаларын максатсыз файдалану (файдаланмау) фактлары ачыкланса;

- инвестицион проектны тормышка ашыру барышын мониторинглаганда инвестицион проект турында дәрәс булмаган белешмәләр ачыкланса;

- инвестицион проект максатларына ирешүгә китерә торган, алдан планлаштырылган күләмнәр белән чагыштырганда финанслашу күләмнәре киметелсә;

- принципалга карата банкротлык яки ликвидация процедуралары үткәрелсә;

- принцип белән инвестицион проектны гамәлгә ашыру чорында федераль, өлкә һәм (яки) жирле бюджетларга салымнар, жыемнар түләмәү кертелсә;

- Россия Федерациясе законнарын, шулай ук инвестицион проектны гамәлгә ашыруга бәйле билгеләнгән тәртиптә расланган стандартларны (нормаларны һәм кагыйдәләргә) бәтерү турында контрольлек итүче һәм күзәтчелек органнарының таләпләре системалы рәвештә үтәлмәсә;

- принципал шартнамәдә каралган инвестицион проектны гамәлгә ашыру буенча үз йөкләмәләрен үтәмәсә.

III. Йомгаклау нигезләмәләре

3.1. Әгәр гарант тарафыннан муниципаль гарантияне үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы барлыкка килүгә китерсә яисә бенефициарның принципалга карата таләбе хокуклары гарантия юл куелуга бәйле булса, мондый гарантияне үтәү муниципаль берәмлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларында исәпкә алына.

3.2. Әгәр гарант тарафыннан муниципаль гарантияне үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы барлыкка килүгә китермәсә һәм бенефициарның принципалга карата таләбе хокуклары гарантия юл куелуга бәйле булмаса, мондый гарантияләргә үтәү муниципаль берәмлек бюджеты чыгымнары составында чагылдырылырга тиеш.

3.3. Гарант тарафыннан гарантия буенча йөкләмәләргә тулы күләмдә яисә ниндә дә булса өлешендә үтәү өчен гарант тарафыннан түләнгән акчалар регрессы тәртибендә

гарант тарафыннан алынган акчалар яисэ гарантка бенефициарның принципалга карата таләбе хокукын үтәү йөзеннән гарант тарафыннан алына торган акчалар бюджет кредитларын кире кайтару буларак чагылдырыла.

3.4. Гарантия буенча йөкләмәләрне үтәү (өлешчә үтәү) йөзеннән гарант тарафыннан түләнгән суммалар регрессы тәртибдә принципал тарафыннан гарантка түләү тәртибе һәм сроклары гарант белән принципал арасындагы шартнамә белән билгеләнә. Әлеге мәсьәләләр буенча якларның килешүе булмаганда, гарантның принципалга карата регресс таләпләрен канәгатьләндерү гарант таләбдә күрсәтелгән тәртиптә һәм срокларда гамәлгә ашырыла.

3.5. Муниципаль гарантияләрне бирү һәм үтәү муниципаль бурыч кенәгәсендә чагылдырылырга тиеш.

3.6. Башкарма комитет бирелгән гарантияләрне, алар буенча муниципаль бурычны арттыру, принципаллар яисә өченче затлар тарафыннан тулы күләмдә яисә гарантия белән тәэмин ителгән принципал йөкләмәләренең нинди дә булса өлешендә муниципаль бурычны киметү, принципалларның гарантия белән тәэмин ителгән йөкләмәләрен тулы күләмдә яисә нинди дә булса өлешендә туктату, бирелгән гарантияләр буенча гарант тарафыннан түлүүләрне гамәлгә ашыру, шулай ук муниципаль гарантияләр белән билгеләнгән башка очракларда муниципаль бурычны киметүне алып бара.

3.7. Башкарма комитет муниципаль берәмлек Советы каравына муниципаль гарантияләрү бирү программасының үтәләше турында муниципаль берәмлек бюджеты үтәләше турында хисап кертә.